

Oglasnik

lavantinske škofije.

Vsebina. 29. LVIII. Sklepni zapisnik o pastoralnih konferenčnih vprašanjih za leto 1926. — 30. Ordinacija in ordinandi v letu 1927. — 31. Škofijska kronika. — 32. Osebna naznanila.

29.

LVIII. Sklepni zapisnik o pastoralnih konferenčnih vprašanjih za leto 1926.

A.

Rešitev konferenčnih vprašanj.

Oglasnik lavantinske škofije, 1926, I., str. 7.

I. Pomen posvetitve družin presv. Srcu Jezusovemu za krščansko življenje. — Kako naj pridobiva dušni pastir družine za to posvetitev?

Posvetitev družin presv. Srcu Jezusovemu je le posebna forma češčenja presv. Srca Jezusovega, ki naj pomnoži vrste častivcev presv. Srca Jezusovega, prekvasi družine v duhu Kristusovem ter pospeši med kat. narodi uredničenje želje sv. očeta Pija XI Pax Christi in regno Christi.

Med slovenskim ljudstvom se je posvetitev družin začela širiti šele od l. 1918, dasi so romanski kat. narodi že dva desetletja poprej z uspehom gojili to pobožnost. Lavantince se je takoj s prvega početka od najbolj poklicane strani vnelo za posvetitev družin in „Cerkveni zaukaznik za lavantinsko škofijo“, 1918, je priporočil posvetitev družin „kot od Boga poslano sredstvo, da na novo oživi sv. vera, ter zagleda boljše dni npravno krščansko življenje.“¹

Pa navzlic sestavnemu širjenju, ki so ga vodili zlasti redovniki Družbe Jezusove v Ljubljani, je posvetitev družin med Slovenci le počasi napredovala. Šele poziv prevzv. škofa dr. Andreja Karlina na lavant. duhovščino, naj se zavzame za posvetitev družin, da bo prva slovenska „Zlata knjiga“, ki jo namerava sam ponesti v Paray le Monial, obsegala vsaj 10.000 posvečenih družin, je prebil takorekoč led očkovanja in odlašanja Slovencev s posvetitvijo družin.

„Zlata knjiga“, ki jo je položil lavantinski nadpastir ob priliki slovenskega romanja v Lourdes in Paray le Monial dne 17. aprila 1926 v prvem svetišču Srca Jezusovega na oltar, ni dosegla le 10.000 družin, ampak 11.365 in sedaj gre ta pobožnost od sela do sela, od župnije do župnije, a vse eno še bodo pretekla leta, predno bo polovica družin lavant. škofije posvečenih presv. Srcu Jezusovemu. Prvo konferenčno vprašanje za leto 1926 naj bi sproženo gibanje za posvečenje družin v lavant. škofiji še posplošilo; naj bi temeljitim in stvarnim razpravam, ki jih je 38 gospodov poročevalcev vpslalo, sledilo tudi ravno tako požrtvovalno dušnopastirno delo za posvetitev družin.

Reševalci so tvarino vseskozi stvarno in zanimivo obdelali. Priloženi zapisniki o poteku konference pričajo, da so zborovalci poročilom z zanimanjem sledili ter o živahnem razgovoru podali marsikak praktičen nasvet. Šest poročevalcev pa se mora očitno pohvaliti za njihove rešitve, ti so: Franc Gomilšek, župnik pri Sv. Benediktu y Slov. gor.; Martin Gaberc, župnik pri Sv. Križu pri Mariboru; Anton Karo, kaplan v Šošanju (njegov referat se je izbral za podlago naslednjega pregleda); Franc Ozvatič, župnik v Smartnu v Rožni dolini; Franc Sattler, kaplan pri Sv. Juriju ob Ščavnici ter dr. Ivan Žagar, bivši župnik v Dobju.

¹ l. c. pag. 110.

Rešitve konferenčnih vprašanj tudi letos nista vpslali prekmurski dekaniji; tudi ni dospelo nobeno tozadevno opravičenje.

I. del.

Propadanje družin. Družina je krščanskega življenja korenina. Krščanska verna družina je in ostane temelj vsega dobrega in plemenitega na zemlji. Zato pa dušni pastir opravičeno gleda s strahom in z bojznijo v bodočnost, ko vidi, kako v zadnjih časih gineva pri mnogih družinah lepo urejeno krščansko življenje. Po svetu se širi vedno bolj in bolj strupeni duh verske brezbržnosti, mnogokje celo duh brezverstva; ločitve zakonov so na dnevnem redu, države uvajajo razporoko, število rojstev pada, zarod se umetno preprečuje, verska vzgoja se zanemarja, veri nasprotni tisk zastruplja čim dalje bolj javno mnenje in nevarnost je velika, da materialistični duh ne okuži še onih, mlačnih družin, ki opravljajo verske dolžnosti bolj iz navade, ko iz globokega verskega prepričanja. Ali ni občutno pomanjkanje duhovskih poklicev tudi znak, da gine krščansko življenje po družinah? Saj je sv. oče Pij XI. še nedavno poudarjal, da je verna krščanska družina — najgotovjša podlaga duhovskih poklicev! Versko življenje po družinah je preplitvo, prepovršno, nima dovolj globokih korenin, zato se premnogi, ki morajo iz družine ven v svet tako hitro izneverijo praktičnemu krščanstvu.

Rešitev družin. Ali naj mirno gledamo propadanje krščanskih družin? Ali ne bomo iskali pripomočkov za ozdravljenje in prenovljenje te prve in najvažnejše organizacije? Vsi modri in razsodni možje so prepričani, da je rešitev družin samo v njih verski obnovi. Vse, zlasti pa družine prenoviti v Kristusu — to mora biti naš cilj.

Da ozdravi in prenovi družinsko življenje, je uvedel veliki socijalni papež Leon XIII. z apostolskim pismom z dne 14. junija 1892 za vesoljni katoliški svet „Družbo krščanskih družin v čast sv. Družine nazareške“. Namen te družbe je dvojen: 1. da se krščanske družine posveté sv. Družini nazareški ter se postavijo pod njeno posebno varstvo, 2. da vse svoje življenje uredé po vzgledih najsvetejše Družine, ali kratko prenoviti in vzdramiti družine k svetniškemu življenju. Ta družba se je hitro širila po vseh krajih in že v drugem letu svojega obstoja se je uvedla dne 10. marca 1894 tudi v lavantinski škofiji. Danes je v lavantinski škofiji 31.106 družin posvečenih nazareški Družini.

Pa naj se je Družba krščanskih družin hitro priljubila lavantinskim družinam, ter izvršila veliko versko obnovitveno delo, danes ta družba ni več na vrhu. Njeno mesto zavzema z urnimi koraki „posvetitev družin presv. Srcu Jezusovemu“. Ta posvetitev ima isti cilj in namen kot Družba krščanskih družin namreč: prenoviti in posvetiti krščanske družine. Razložek med obema je samo v tem, da se pri posvetitvi družin presv. Srcu Jezusovemu obračamo bolj na Solnce, na središče sv. Družine — na presveto Srce Jezusovo — pri Družbi krščanskih družin pa na vse tri najsvetejše vzglede: na Jezusa, Marijo in sv. Jožefa. Med obema pobožnostima ni nikakega nasprotja, še podpirata druga drugo, saj „Družba krščanskih družin“ ni nič drugega kakor razširjena posvetitev družine presv. Srcu Jezusovemu. Isti sv. oče Leon XIII., ki je vpeljal „Družbo krščanskih družin“, je koncem minulega stoletja izvršil tudi slovesno posvetitev svetá Srcu Jezusovemu in imenoval to posvetitev „največje delo svojega papeževanja“.¹

¹ Družine, ki so organizirane v „Družbi krščanskih družin“, naj ostanejo zveste svoji družbi, a naj se tudi posveté presv. Srcu Jezusovemu, ker posvetitev učinkoviteje vede družine do prenovitve v Kristusu.

Posvetitev družin Srcu Jezusovemu se naglo širi po svetu, šteje že nad 20 milijonov posvečenih družin. Gotovo je več kot primerno, da se tudi v slovenskih škofijah uvede ta pobožnost v vseh župnijah, ki naj bo kakor mogočen jez in branik proti navalu materijalizma in brezbriznosti, ki grozi krščanskim družinam.

Pomen posvetitve družin presv. Srcu Jezusovemu. „Posvetiti“ pomeni, kako stvar tako izločiti iz posvetne rabe, da služi odslej le svetim namenom, tako n. pr. posveti škof cerkve, oltarje, duhovnike in jih s posvetitvijo odloči izključno le za božjo službo. Če se pa družina „posveti“ presv. Srcu Jezusovemu, pomeni to za družino nič več in nič manj, kot da se prostovoljno odtrga posvetnemu mišljenju in življenju ter se tako brez pridržka izroči presv. Srcu Jezusovemu in njegovi službi. Srce Jezusovo je odslej Kralj in Gospod, vzornik in varuh družine. Zato družina slovesno izjavi v posvetilni molitvi: „Pre-sveto Srce, Tebe danes proglasimo za Kralja nad našo družino.“ Kristus je sicer naš Gospod in Kralj že od sv. krsta; zato moramo izpolnjevati njegove zapovedi ali radi ali neradi. A družina, ki se posveti presv. Srcu, izjavi s tem dejanjem slovesno, da mu hoče služiti kot Kralju in Gospodu ne le prisiljeno in iz strahu pred kaznijo, temveč vsled samoodločbe z veseljem in z ljubeznijo. S to posvetitvijo se proglasi družina za „kraljestvo božjega Srca“ po geslu posvečenih družin: Družina naša bodi vsa — kraljestvo božjega Srca.

V znamenje kraljevske oblasti Srca Jezusovega nad kršč. družino se postavi podoba ali kip Srca Jezusovega na najčastnejše mesto v hiši, kakor na prestol. Zato se ta pobožnost tudi imenuje intronizacija ali uprestoličenje Srca Jezusovega v družini.¹ S tem slovesnim dogodkom postane družina posebna last Jezusova, družinsko stanovanje — Jezusovo svetišče in podoba božjega Srca, pa družinski oltar. Ganljivo je za sodobne razmere, ko se vedno česče ponavlja klic: „Nočemo, da bi ta kraljeval nad nami“,² ko se Bog vedno bolj izločuje iz javnosti, ko hočejo Kristusa izrgati iz src nedolžnih otrok, odstraniti iz šol, iz družin in postav . . . , da ob teh razmerah družina za družino v znak svoje žive vere, močnega zaupanja, goreče ljubezni in hvaležnosti do božjega Srca pogumno proglasi presv. Srce Jezusovo za svojega kralja ter mu odkáže kot družinskemu poglavarju najčastnejše mesto v hiši. Družina Srca Jezusovega pa osrečuje v plačilo za njih značajno ljubezen sladka zavest, da bo odslej Jezus takorekoč živel med njimi, z njimi delil družinske radosti in bridkosti. Jezus bo njih posebni Varuh in Branitelj, ki deli s svojega prestola družini vse potrebne milosti.

Obljube družinam. Tri velike milosti je zlasti božje Srce, ki je bogato za vse, ki ga kličejo, obljubilo družinam, ki se mu posveté: 1. „Razlil bom mir v družine svojih častilcev.“ — 2. „Blagoslovil bom hiše, kjer se bo častila podoba mojega Srca.“ — 3. „Jaz jim bom varno zavetje v življenju, posebno pa ob smrtni uri.“³ Ali si morejo želeti krščanske družine še kaj več kot družinski mir in blagoslov, tolažbo in varstvo božjega Srca v življenju zlasti pa ob smrtni uri?! Pomni dobro, da je te obljube dal tisti Jezus, ki je rekel: „Nebo in zemlja bosta prešla, moje besede (obljube) pa ne bodo prešle.“⁴

Dolžnosti posvečenih družin! Kakšne dolžnosti prevzamejo člani posvečenih družin? Pravzaprav nobenih novih. Saj posvečene družine pri slovesni posvetitvi izjavijo in ponovno obljubijo le, da se bodo s posebno vnemo

¹ „Slika božjega Srca
v prestol je postavljena.
V naši hiši Ti kraljuj,
v svojem Srcu nas združuj!“

² Luk. 19, 14. — ³ Obljube presv. Srca Jezusovega M. M. Alacoque. — ⁴ Mat. 24, 35.

trudile vršiti svojo krstno obljubo, predvsem pa sledeča tri načela, ki tudi veljajo za vse: 1. neustrašeno zastopati verska načela v javnem in zasebnem življenju. — 2. Gojiti pristno družinsko življenje po naukih sv. Cerkve. — 3. Vedno globlje spoznavati čednosti presv. Srca Jezusovega.¹

Duša posvečenja družin torej ni samo zunanji obred: posvetilna molitev ter uprestoličenje kipa božjega Srca, ampak trajno češčenje in posnemanje božjega Srca v družini. Da se bo češčenje Srca Juzusovega v družini tem uspešneje gojilo, se priporočajo² posvečenim družinam sledeče redne vaje. Vsak član družine naj: 1. Posveti vsak dan zjutraj vse molitve, vsa dela in vse trpljenje presv. Srcu Jezusovemu; zvečer pa naj ali zase ali skupno z drugimi opravi večerno molitev pred podobo Srca Jezusovega. — 2. Naj bere vsak teden vsaj nekaj strani kateregakoli duhovnega berila, n. pr. Sveto pismo, Življenje svetnikov, Razlago cerkvenega leta, Glasnik Srca Jezusovega ali druge nabožne liste, oziroma knjige o presv. Srcu Jezusovem. — 3. Naj se udeležuje pridno cerkvenega življenja, zlasti govorov in cerkvenih pobožnosti. — 4. Vsak član naj prejema vsaj mesečno sv. obhajilo. — Zelo se priporoča: pogosto sv. obhajilo, podpiranje misijonov in katoliškega tiska ter sploh vsa duhovna in telesna dobra dela krščanskega usmiljenja, opravljena iz ljubezni in v počeščenje presv. Srca Jezusovega. To so v glavnem redne pobožne vaje, ki se priporočajo posvečenim družinam! Čim vestneje se bodo te vaje v družini opravljale, tem obilnejši bo tudi blagoslov presv. Srca Jezusovega. Le tako bo v resnici posvetitev družin po besedah sv. Očeta Pija XI. „blagoslov prinašajoče podjetje“, dandanes posebno potrebno, „da zavlada po posvečenih družinah zopet Jezus v človeški družbi“. S tem se bo tudi ustreglo drugi želji sv. Očeta izraženi v okrožnici o uvedbi praznika Kristusa kralja: „Čim bolj sramotno se po mednarodnih shodih in v zbornicah molči o presladkem imenu našega Zveličarja, tem bolj glasno je treba imenovati to ime ter zagovarjati pravice kraljeve časti in oblasti Kristusove.“ Zgodi se to po posvečenih družinah!

Trije pogoji uspeha. Uspeh posvetitve zavisi od treh pogojev, ki so: 1. Temeljita daljna in bližnja priprava na posvetitev. — 2. Slovesna in resnobna izršitev posvetitve. — 3. Večkratno redno obnavljanje posvetitve.

Priprava na posvetitev ne obsega samo nabave kipa ali slike presv. Srca Jezusovega, snaženja sobe, okitenja podobe Srca Jezusovega, ne, ampak zahteva pred vsem temeljit pouk, da vsi v družini natanko vedo, zakaj se bodo posvetili in kakšne dolžnosti bodo sprejeli.³ Kot bližnja duhovna priprava se priporoča zlasti devetnevnica ali vsaj tridnevnica v čast presv. Srcu Jezusovemu. Dalje tudi, da si vsi člani družine dan pred posvetitvijo očistijo svoja srca v dobri spovedi, prejmejo na dan posvetitve sv. obhajilo, ter postavijo tako najprej v svojih srcih prestol Gospodu, potem šele v hiši. Čim boljša bo ta priprava, tem boljši bodo sadovi. Posvetitev sama je imeniten in velepomemben družinski dogodek, ki globoko posega v družinsko življenje ne le na zemlji, ampak tudi v večnosti. Zato naj se izvrši z veliko slovesnostjo in resnobo. Dan posvetitve je za družino hišni praznik; zato naj bo v hiši, kakor ob velikih praznikih v cerkvi, vse v cvetlicah

¹ Priporočeno od Benedikta XV., dne 27. aprila 1915. Primerjaj besedilo na „Diplomi“ posvečenih družin.

² Torej se družine ne obvezujejo pod grehom, da morajo te vaje vršiti!

³ Idealno bi bilo, omenjajo gg. referenti, da se izvrši posvetitev družine še le takrat, ko so se vsi družinski člani odločili za mesečno prejemanje zakramentov. A doslej še niso dani pogoji, da bi se uveljavila ta zahteva; pač pa uči izkušnja, da člani posvečenih družin polagoma pogosteje pristopajo k svetim zakramentom, kot pred posvečenjem, ali kot člani neposvečenih družin; zato se iz pastoralnih ozirov priporoča posvetitev tudi tedaj, ako še ni razpoloženja za mesečno prejemanje sv. zakramentov.

in lučicah.¹ Čim slovesneje se ta slovesnost opravi, tem globokejši in trajnejši je vtis, ki ga zapusti. Če je le mogoče, naj nastopijo otroci z deklamacijami, petjem, v kako igrico ali kaj podobnim.²

Da se prvotna gorečnost in vnema ne ohladi v vsakdanjih skrbeh, naj posvečene družine večkrat obnovijo svojo posvetitev. Kratko se obnovi posvetitev vsaki dan po jutranji in večerni molitvi z vzdihljajem: „Presveto Srce Jezusovo, varuj našo družino!“³ Vzdihljaj ponovi trikrat! Cela posvetilna molitev naj bi se molila redno vsak prvi petek ali prvo nedeljo; izredno pa ob dnevih, ki so bolj pomenljivi za družino. Tako na dan poroke, po svetem krstu vsakega otroka, pri sveti birmi, pri sveti spovedi, ko odhaja kdo domačih k vojakom ali v tujino, ali ko se vrne nazaj, na god posameznih članov družine in na druge primerne dneve. Posebno slovesno pa se naj obhaja vsako leto obletnica posvetitve, ki naj bo vsakoletni družinski praznik.

Enkrat na leto naj bi bila tudi skupna pobožnost vseh posvečenih družin v župni cerkvi. Zato bi bil najbolj primeren „molitveni dan“ posameznih župnij ali tudi praznik sv. Marije Marjete Alakok (17. okt.) Ta dan naj bi se v govoru vzpodbujalo posvečene družine k zvestobi in ljubezni do presv. Srca Jezusovega. Pred ali po skupnem obhajilu naj bi se ponovila skupno in na glas posvetitev.

Jako vzpodbudno bi bilo, če bi se razobesil zapisnik vseh posvečenih družin v župniji v lepem okvirju v bližini oltarja Srca Jezusovega ali tabernakelja. Takšen zapisnik bi bil za neposvečene družine stalen opomin, da se tem hitreje odločijo za posvetitev! — Večkrat se je že poudarjalo, da bi se duhovno življenje v župniji silno dvignilo, če bi bila večina družin posvečena presv. Srcu in bi svoje obljube tudi zvesto izpolnjevala. Priporočljiva je ta pobožnost tudi zato, ker ima kakor vse kaže, zagotovljeno bodočnost! Dočim namreč druge pobožnosti z duhovnikom zrasedo, stojijo in padejo z duhovnikom, ima družinska posvetitev svojo oporo v družini sami. Tam je njeno središče in ni navezana ne na cerkev ne na duhovnika.⁴ Zato ne zamre, dokler je v hiši le en član, ki vestno vrši svoje obljube, storjene pri posvetitvi, ki krasi s cvetjem podobo Srca Jezusovega, prižiga pred njo lučke in opravlja pred podobo Srca Jezusovega svoje molitve. — Vse to opominja družino na dano obljubo, na storjeno prisego! Pa tudi Jezus sam z uprestoličene podobe tako milo gleda na vsakega, ki se vanj ozira, da je ta mili pogled stalen pridigar vsem, ki z njim stanujejo pod isto streho. Temu milemu pogledu se tudi oni družinski člani ne bodo trajno ustavljali, ki so se mu morda za nekaj časa odtujili. Saj božje Srce, zvesto svoji obljubi, siplje na nje vedno večje milosti!

II. del.

Vsak dušni pastir prosi in želi v drugi prošnji „Očenaša“: „Pridi k nam tvoje kraljestvo“, da bi prišlo božje kraljestvo tudi v njegovo župnijo. Seveda sama molitev za uresničenje te prošnje ne zadostuje; treba je storiti vse, kar more storiti dušni pastir, da zavlada Jezus Kristus tudi v njegovi župniji. Najkrajša pot za utemeljitev kraljestva Kristusovega v župniji je posvetitev družin

¹ Obred posvetitve, pogoji za odpustke in blagoslov podobe Srca Jezusovega so obširno in prikupljivo podani v knjižici Srca Jezusovega zvezek 2., cena 2 Din. — Glej tudi „Cerkveni zaukaznik“ 1918, pag. 112 dalje.

² Primerne deklamacije, prizore in igrice nudi „Knjižica Srca Jezusovega“, zvezek 3. in 4. To knjižico in pod opombo 1. navedeno naroči: „Glasnik“, Zrinskega 9. Ljubljana. Cena za posamezni zvezek Din 2.—

³ Odpustek 300 dni vsakokrat; popolni odpustek, ako se moli ves mesec. Benedikt XV. 1. avgusta 1918.

⁴ Družina lahko sama izvede posvečenje, le podoba Srca Jezusovega mora biti blagoslovljena od duhovnika. (Knjižica S. J. zv. 2, str. 8).

presv. Srcu! Zato naj bo stalna skrb dušnega pastirja pridobivati družine za to pobožnost! Prvi predpogoj je seveda, da je dušni pastir sam prepričan o potrebi in koristi te pobožnosti, da je sam goreč in vnet častilec presv. Srca Jezusovega, ker šele potem bo mogel in znal ogreti tudi druge za posvetitev!

Trije razlogi se navadno poudarjajo, ki naj vodijo in vnemajo dušnega pastirja za posvečenje družin. To so: 1. Dušna korist vernikov. — 2. Želja sv. Očeta in priporočilo naših škofov. — 3. Obljube božjega Srca, dane apostolom te pobožnosti.

Dušna korist vernikov. Iz poročil v „Glasniku“ in drugih nabožnih listih, se more vsak prepričati, koliko srečo uživajo družine v varstvu svojega najboljšega in najskrbnejšega družinskega vladarja in kralja Srca Jezusovega. — Posebno dušnemu pastirju morajo ta poročila vzbuditi vest, da še vedno ni odprl družinam svoje župnije vrat v raj posvetitve presv. S. J. Božji mir, sreča, zadovoljnost in poseben blagoslov presv. Srca počiva nad posvečeno družino. Srečna je taka družina na zemlji, lahka je ločitev njenim članom od tega sveta in večno blažena bo taka družina pri presv. Srcu v nebesih. Ali ne bomo torej skusili pridobiti vseh družin za posvečenje?!

Želja sv. Očeta. Za posvetitev družin nas mora vneti tudi poziv in želja papežev. Ko je l. 1907 romal glavni apostol te pobožnosti P. Matej v Rim, da si od sv. Očeta Pija X. izprosi cerkveno poslanstvo, mu sv. Oče tako le odgovori: „Moj sin ti prosiš dovoljenja, jaz pa ti kot namestnik Jezusa Kristusa zapovem, da obhodiš svet in pridobiš za Srce Jezusovo svetišče v vsaki družini.“ Papež Benedikt XV. pa mu piše: „V našem času ga ni in ne more biti svetejšega opravila, kakor navduševati družine, da se posvete presv. Srcu.“ In ko je prišel P. Matej zopet v Rim, mu je rekel isti papež: „Pojdite, oče, pojdite po celem svetu in pridigujte povsod in neprenehoma to križarsko vojsko ljubezni. Imeli bote težave, kakor ste že skusili, ker to je pač usoda velikih podjetij, toda povejte s poudarkom, da je volja papeževa, naj se razširja to zveličavno delo po celem svetu v blagor sedanje človeške družbe.“

In sv. oče Pij XI. je dejal osrednjemu voditelju tega posvečenja, P. Callotu, da s posebno velikim zanimanjem zasledujejo to veličastno delo posvečenja družin. Oči namestnika Kristusovega se obračajo s skrbjo na današnje družine, ki se odtujujejo Bogu. Treba jih je vrniti — posvetiti. To posvečenje naj bi bilo zdravilo proti sedanjemu zlu, zarja boljših dni, rešilno znamenje modernih časov.

Lavantinski knezoškof je l. 1926 naročil vsem duhovnikom, naj se posvetujejo, kako bi vse družine bolj in bolj spoznale in uvaževale to posvetitev! Isto je ponovil ob priliki poziva za „Zlato knjigo“ in za romanje v Lurd in v Paray le Monial.

Obljube božjega srca. Kogar vse to ne vname, naj se spomni, kaj obljubuje Srce Jezusovo apostolom te pobožnosti: „Duhovnikom bom podelil milost, da bodo ganili najtrdovratnejša srca.“ — Ali ni to naša najgorečnejša želja? Nadalje obljublja Srce Jezusovo: „Imena tistih, ki bodo razširjali to pobožnost, bodo zapisana v mojem Srcu, iz katerega ne bodo nikdar več izbrisana.“ — Ali si moremo želeli večje sreče, ko počivati na Srcu Gospodovem?

Sredstva za širjenje posvetitev družin Srcu Jezusovemu. Katera sredstva pa naj uporablja dušni pastir, da pridobi družine za posvetitev presv. Srcu? Tri so najjimenitnejša: molitev, beseda in tisk.

Brez milosti se ne da ničesar storiti za božje kraljestvo. Zato si je treba predvsem v zaupni in stanoviti molitvi izprositi od „Dobrega pastirja“ božjega blagoslova za srečen začetek pri širjenju te pobožnosti. V opisih čudovitih uspe-

hov o. Mateja v posvetitvi družin beremo več vzgledov, kako so ponižne in nepoznane duše večkrat izprosile z molitvijo in žrtvami nepričakovane uspehe in izpreobrnjenja. Zato naj dušni pastir priporoča tudi drugim, da molijo v ta namen. Zlasti ne sme pozabiti nedolžnih otrok in njihove Bogu tako ljube molitve!

Ignoti nulla cupido! Dokler niso verniki natančno poučeni o tej še precej nepoznani pobožnosti, ne moremo pričakovati uspehov. Tudi se to ne doseže z enkratnim govorom; ljudje se počasi oprijemljejo priporočenih novih običajev. Treba je zopet in zopet priporočiti posvetitev svojim župljanom in jim razložiti pomen posvetitve. Dušni pastirji bi zato z velikim zadoščenjem pozdravili pastirski list o posvetitvi družin presv. Srcu Jezusovemu.

Za širjenje te pobožnosti naj se pritegnejo odborniki in odbornice cerkvenih družb in bratovščin. V Lurdu je 12 gorečnic Apostolstva molitve pridobilo skoraj celo mesto za posvetitev. V ta namen so si porazdelile mestne okraje in obiskale vsako hišo po dvakrat: prvič, da so razložile, kaj je posvetitev ter vzpodbujale k pristopu; drugič da so prinesle spominsko podobo ter druge tiskovine. In uspeh ni izostal!

Zlasti novoporočencem priporočajmo, da izvrše slovesno družinsko posvetitev kmalu po poroki! Ali bi ne bilo lepo, če bi vsak novoporočeni par izročil svoj novi dom takoj po poroki v posebno varstvo najboljšega družinskega poglavarja — presv. Srca? V takih družinah se ne bodo bali otrok, sprejeli jih bodo z veseljem kot dar božji in vsakega novega člana takoj posvetili presvetemu Srcu. Pred družinskim oltarjem bodo že zgodaj učili otročiče častiti in moliti presv. Srce Jezusovo. Pri nauku za zaročence opozarjamo ženina in nevesto na to pobožnost.

Tudi otroke v šoli je treba seznaniti s posvetitjo. Novi katekizem ima v dodatku posvetilno molitev presv. Srcu.

Poleg molitve in žive besede naj nam pomaga tudi tisk, ki je moderna velesila. Knjižice o posvetitvi so vse razprodane! To kaže, da se zanimanje širi. Ko se bodo dobile zopet prenovljene, mora biti naša skrb, da pridejo takoj med ljudi.¹ Letaki: „Krščanske družine posvetite se“, se še dobijo, a so se še premalo razleteli. Zelo dobro bi bilo, ko bi „Družba sv. Mohorja“ izdala poseben molitvenik za posvečene družine. Že sedaj jih je nad 12.000, a gotovo bi dober molitvenik s časaprimernimi kratkimi sestavki o vzornem življenju posvečene družine in o vajah te pobožnosti vnel mnogo novih družin za posvetitev, že posvečene pa ohranil v prvotni gorečnosti.²

Tudi razširjanje spretno urejevanega glasila posvečenih družin: „Glasnik-a“ je zelo važno propagandno sredstvo. Ljudem je treba pri naročitvi sohi in slik presv. Srca Jezusovega pomagati. Te naj bodo umetniško izvršene, da oči vsakega, ki vstopi v dom posvečene družine, z dopadenjem obvisi na okusni sohi ali sliki Srca Jezusovega. Vsak član naj gotovo dobi posvetilno sprejemnico s posvetilno molitvico, pod katero se naj lastnoročno podpiše! Ta spomin naj vestno hrani, vzami ga s seboj tudi na tuje, da si ohrani duha posvečene družine med zapeljivim svetom.

Na koncu še eno reminiscenco! Slovenski lurški romarji, ki so šli skozi Lurd v Paray le Monial zvesti svojemu geslu: „Po Mariji k Jezusu“ — niso nosili seboj dragocenih zastav in praporov za darilo, tudi ne zlatih kelihov in

¹ V uredništvu Glasnika Ljubljana, Zrinjskega 9 so izšli 1926 štirje zvezki Knjižice Srca Jezusovega, ki vsebujejo vse, kar je treba za posvetitev družin. Cena posameznih zvezkov je 2 Din.

² Za enkrat se priporoča molitvenik Mohorjeve Družbe: O. Pristov D. J. „Vir življenja in svetosti“.

monštranc — a nesli so dragocenejši dar kot mrtvo zlato — nesli so zlata srca naših posvečenih družin zapisana v „Zlati knjigi“ z značilno poklonitvijo na prvi strani, ki se glasi: „11.365 slovenskih družin se posvečuje božjemu Srcu Jezusovemu, da izpriča svojo ljubezen, da se postavi pod njegovo varstvo, da pospeši v svoji domovini prihod Njegovega kraljestva.“

Nad vse ginljiv je bil prizor v svetišču Srca Jezusovega v Paray le Monial, ko jo položil naš presvetli nadpastir v tej prisrčni cerkvi, kjer smo kar čutili utripanje presv. Srca, pred Najsvetejše prvo slovensko „Zlato knjigo“ s sledečo vročo prošnjo:

„Mili Jezus, Gospod naših src in Kralj naših duš!

Tu Ti poklanjamo Zlato knjigo naših družin, s katero izrekamo, da, kakor smo že pogosto zatrjevali z besedo, smo Tvoji in Tvoji hočemo biti; danes tudi pismeno spričujemo svojo ljubezen in zvestobo do Tvojega božjega Srca. Ohrani nas v svoji ljubezni! Mi pa Ti zatrjujemo svojo in svojih družin zvestobo za vselej. Ne le danes — to je šele začetek — ampak tudi bodočnost bo našla Slovence ob Tvojem svetišču ljubezni v znak, da, kar so govorili očetje, spričujejo tudi otroci, da se od roda do roda širi ljubezen in zvestoba do Tvojega milega Srca v našo časno srečo in večno blaženost!“ Amen.

Na delo tedaj, dokler se ne uresniči veliki cilj častilcev Srca Jezusovega:

„Župnija vsaka bodi vsa
kraljestvo božjega Srca.“¹

II. Pomen inventarja za upravo cerkvenega in nadarbinskega premoženja in župnikove dolžnosti v tem pogledu.

Pri rešitvi navedenega konferenčnega vprašanja gre v glavnem za pojasnilo dveh točk in sicer 1. za pomen inventarja pri upravi cerkvenega in nadarbinskega premoženja ter 2. za župnikove dolžnosti glede cerkvenega in nadarbinskega inventarja. Netočna in pogrešna je torej opredelitev onih referentov, ki v II. delu navedenega vprašanja razpravljajo o župnikovi dolžnosti glede uprave cerkvenega in nadarbinskega premoženja.

Po tej ugotovitvi je podana obenem tudi opredelitev za nastopni pregled, ki se bo gibal v dveh glavnih delih:

- I. Pomen inventarja za upravo cerkvenega in nadarbinskega premoženja.
- II. Župnikove dolžnosti glede cerkvenega in nadarbinskega inventarja.

I.

Cerkvena imovina in njena uprava. Naloga sv. cerkve, voditi vernike k večnemu zveličanju, je bistveno nadnaravna, vendar bi cerkev brez materialnih sredstev ne mogla vršiti ne svoje naloge, ne doseči svojega cilja. Kot vidna in popolna družba ima sv. cerkev svojo lastno upravo in rabi za božjo službo, za duhovništvo in za vzdrževanje poslopij tudi gmotna sredstva. Zato poudarja kan. 1495 „da imata cerkev in sv. stolica naravno pravico, da nezavisno od vsake civilne oblasti pridobivata, posedujeta in upravljata posvetne dobrine v

¹ Za vsa pojasnila in za vse tiskovine za posvetitev družin se je obračati na Uredništvo Glasnik-a Srca Jezusovega v Ljubljani, Zrinjskega c. 9.

svrhu dosege svojega smotra (§ 1) in da gre enaka pravica tudi posameznim cerkvam in vsem pod cerkveno avtoriteto osnovanim pravnim osebam“ (§ 2).¹ Za pridobivanje, posvetovanje in upravljanje premoženja so za cerkev v prvi vrsti merodajni njeni lastni zakoni.²

Po sedaj veljavnih predpisih pa pridobivajo cerkve in cerkveni zavodi imovino le kot pravne osebe in so pri tem na splošno vezane na predpise državljanskega prava, ako ti ne nasprotujejo božjemu pravu (n. pr. amortizacijski zakoni, ki odrekajo cerkvi sploh pravico pridobivanja imovine) ali če kanoni izrecno kaj drugega ne določajo.³

Glasom kan. 1496 je cerkev kot vidna in popolna družba — paritetna država⁴ — tudi upravičena terjati iz javnopravnega naslova, neodvisno od vsake posvetne oblasti od svojih članov prispevke (= sme svoje člane obdavčiti) za vzdrževanja bogoslužja, duhovščine in za druge cerkvene namene.

Na podlagi navedenih temeljnih načel o cerkveni imovini določujejo kanoni sledeče smernice za upravo cerkvenega premoženja.

Najvišji upravitelj vsega cerkvenega imetja je po kan. 1518 rimski papež. Za njim so poklicani pred vsem škofje, da vsak za svojo škofijo nadzorujejo upravo cerkvenega in nadarbinskega premoženja (kan. 1519 § 1). Ordinariji naj upoštevajoč stare običaje in posebne razmere v škofiji ter že pridobljene pravice, uredijo v mejah, začrtanih po občnem pravu, način administracije v svojih okrožjih (kan. 1519 § 2).⁵ V ta namen naj postavi v smislu kan. 1520 vsak ordinarij na svojem sedežu škofijski svet ali škofijsko upravništvo, „*diocesanum consilium administrationis*“. Upravitelj premoženja posameznih cerkvà je predstojnik ali rektor cerkve, ki je navadno župnik (kan. 1182). Župnik je glede uprave cerkvenega in nadarbinskega premoženja odgovoren samo svojemu škofu, kateremu polaga (po dek. uradu) letne cerkvene račune.⁶ V pomoč so pridodani upravitelju cerkvenega imetja tudi laiki, takozvani cerkveni ključarji, imenuje oz. potrjuje jih škof. Ti tvorijo pod predsedništvom župnikovim cerkveni svet ali cerkveno predstojništvo (kan. 1183). Vsa uprava se pa vrši „*nomine Ecclesiae, salvo iure Ordinarii visitandi, exigendi rationes et praescribendi modum administrationis*“ (kan. 1521 § 2). Iz tega vidika daje kan. 1523 župnikom kot cerkvenim upraviteljem še posebna navodila za upravo cerkvenega imetja. Odreja namreč: „Upravitelji cerkvenega premoženja morajo opravljati svojo službo kot dobri družinski očetje; zato morajo: 1. Skrbeti, da poverjena jim cerkvena imovina ne propade in ne trpi škode. 2. Upoštevati predpise cerkvenega kakor tudi civilnega prava, ter vse odredbe ustanovnikov, darovalcev ali oblasti. 3. Pobirati pravočasno imovinske prihode in dohodke, jih varno shranjevati ter po volji ustanovnikov v zmislu veljavnih zakonov in pravil uporabljati. 4. Čiste donose po odbitku vseh izdatkov plodonosno v sporazumu z ordinarijem v korist cerkve naglagati. 5. Dohodke in izdatke natančno knjižiti. 6. Listine in dokazila, na katera se opirajo cerkvene pravice, vestno urejevati ter jih v arhivu v primerni omari shranjevati, izvornike pa, ako mogoče, založiti v škofijskem arhivu.“

Inventar. Upravitelj cerkvenega imetja, ki hoče ustrezati tem in drugim predpisom za upravo cerkvenega premoženja, mora pred vsem poznati imovino, ki jo naj upravlja, poznati nepremičnine in premičnine, pravice in dolžnosti cerkvene imovine (*fabrica ecclesiae*) in nadarbinske imovine (*bona beneficalia*).

¹ Kušej, *Cerkveno pravo*¹, str. 385. — ² Kan. 1518–1523.

³ Kan. 1529. — ⁴ Kušej l. c. 386.

⁵ Sinoda 1900 pag. 571 seqq.; *Anleitung zur Verwaltung des Kirchen- und Pfründenvermögens für die Lavanter Diözese* (1904). — ⁶ Kan. 1182 § 3, 1525.

Načina pa, kako si naj pridobi upravitelj cerkvenega premoženja stalno in zanesljivo poznanje cerkvene in nadarbinske imovine, cerkev ni prepustila župnikovi uvidevnosti in iniciativi, ampak je v kan. 1522 določila: „Fiat accuratum et distinctum inventarium... rerum immobilium, rerum mobilium pretiosarum aliarumve cum descriptione atque aestimatione earundem.“

Vir, iz katerega naj torej zajema vsak upravitelj cerkvenega imetja poznanje sebi izročene imovine je cerkveni, ozir. nadarbinski inventar, ki je glasom navedenega kan. 1522 seznam vseh nepremičnin in premičnin, dragocenosti in drugih predmetov, pa tudi pravic in dolžnosti, ki tvorijo cerkveno imovino z natančnim opisom ter s cenilno vrednostjo vpisanih predmetov in pravic.

Cerkveni predpisi glede inventarja. Splošno cerkveno določbo¹, da naj upravitelji cerkvene imovine pred nastopom svoje službe sestavijo accuratum et distinctum inventarium, oziroma naj sprejmejo že sestavljene (stare) inventarje s pripombami dotlej ugotovljene izpremembe (prirastka in izgube posameznih inventariziranih predmetov), so posamezne škofije natančneje determinirale ter odredile, kaj, kako in kedaj naj se inventarizira.

Za lavantinsko škofijo je škof Slomšek takoj po premestitvi škofijskega sedeža iz Št. Andraža v Labodski dolini v Maribor podal v „Pravilniku za oskrbovanje nadarbinskega in cerkvenega premoženja“², določna navodila za sestavo cerkvenega in nadarbinskega inventarja. Ta navodila so se z malimi nebistvenimi izpremembami prevzela v Cerkveni zaukaznik za lavant. škofijo 1897 in so še sedaj v veljavi. Navedeni Cerkveni zaukaznik priobčuje ob priliki razglasa navedenih navodil nastopno naročilo: „Naroča se, da se v vseh župnijah sestavijo na predpisanih obrazcih novi inventarji o vsem cerkvenem in nadarbinskem premoženju. Od cerkvenega predstojništva podpisani inventarji naj se do 1. jan. 1898 predložijo v pregled dekanijskemu uradu. Dekanijski urad jih bo, ako ustrezajo, vposlal kn. šk. ordinariatu v odobrenje. Ker se mora po vseh cerkvah in cerkvenih zavodih upravljati in zaračunavati cerkveno premoženje, ločeno od nadarbinskega imetja, zato naj se sestavijo posebni inventarji za župnijske cerkve, za podružnice in za župnijske nadarbine. Vsaka izprememba inventarnega premoženja, prirastek in izguba, se mora sproti, ob koncu inventarja vknjižiti“³. Vsi inventarji naj se sestavijo in duplo, eden za domači, eden za škofijski arhiv.⁴ Dalje se določa: „Za predmete, ki imajo posebno umetnostno ali zgodovinsko vrednost, naj se sporazumno z dotičnimi strokovnjaki sestavi poseben inventar.“⁵

Načrt za inventariziranje kot ga pregledno in izčrpno podaja omenjeni Cerkveni zaukaznik 1897 na straneh 96—105, je posnela knjiga: „Navodilo za upravo cerkvenega in nadarbinskega premoženja za lavantinsko škofijo“ 1904 na straneh 7 in 86.

Kakor že omenjeno, zahteva Cerkveni zaukaznik 1897 v soglasju s „Pravilnikom“ 1859 in kan. 1522⁶ sestavo inventarjev v dveh istopisih, dočim terja lavantinska sinoda 1900⁷ in „Navodilo“ 1904⁸, gotovo na posebno zahtevo civilne oblasti, po tri istopise inventarjev, in sicer enega za državno oblast.

Kedaj naj se obnavlja cerkveni inventar? Po kan. 1522 bi se moral cerkveni inventar ob nastopu službe novih upraviteljev, to je ali novo sestaviti, ali pa že sestavljeni inventar po izvršenem vpisu prirastka in izgube dejanskemu stanju prilagoditi.

¹ Kan 1522. — ² L. 1859, 22. sept. — ³ L. c. pag. 84. — ⁴ L. c. str. 85.

⁵ L. c. str. 85. — V ta inventar spadajo gotovo tudi vse dragocenosti, res pretiosae.

⁶ „Huius inventarii alterum exemplar conservetur in tabulario (arhiv) administrationis, alterum in archivo Curiae.“

⁷ l. c. cap. 57. ad 5. p. 572. — ⁸ str. 7.

S tem kánonom se ujema tudi odredba za lavantinsko škofijo, ki je še vedno pravomočna. „Navodilo“ določa: „Cerkveni inventar se naj ob nastopu novega duhovskega predstojnika novo sestavi v treh istopisih. Vsako leto naj se inventar pazno pregleda ter izpremembe nastale vsled prirastka ali izgube označijo“. ¹ Ker se inventarizirani predmeti tekom desetletja glede vrednosti občutno izpreminjajo, se nasvetuje cenitev inventariziranih predmetov vsako desetletje pregledati in popraviti. ²

Da bi se predpisi glede inventarjev vselej in povsod izvrševali, naroča Lavantinska sinoda 1900, da se pri vsaki kanonični vizitaciji ugotovi: ... „an codices accepti et expensi necnon inventaria praescripta rite exarata sint et data occasione renoventur aut suppleantur cum diligenti omnium mutationum adnotatione.“ ³

Najbolj poučno navodilo za sestavo cerkvenega in nadarbinskega inventarja s preglednimi vzorci izvršene inventarizacije nudi „Cerkveni zaukaznik“ 1897 št. VI. in VII. Jako dobra je knjiga Poč: „Duhovski poslovnik“ str. 236—246. Zadoljuje tudi „Navodilo“ 1904.

Pomen inventarja. Že iz doslej navedenih cerkvenih predpisov o inventarju je očitno, kolikega pomena je cerkveni in nadarbinski inventar za upravo premoženja, pa tudi za njega ohranitev in obrambo! Tekom let se kaj lahko vtihotapijo v cerkvenem imetju kvarne izpremembe, posebno glede pravic, seveda nikdar v korist cerkve.

1. Škof Slomšek se je za svojega župnikovanja na Vuzenici imel boriti za neke nadarbinske pravice, ki so bile ob njegovem župnikovanju že pozabljene in se niso več izvajale. Koliko truda ga je stalo, koliko sovražnega prerekanja in obrekovanja je bilo, predno so se zopet uveljavile. ⁴

Sam prepričan o živi potrebi inventarja, takole utemeljuje pomen in upravičenost v „Pravilniku“ odrejene sestave novih inventarjev:

„Da se more pri posameznih nadarbinah in beneficijah prav dognati stanje premoženja in nadzorovati njega oskrbovanje, se naroča ... nov inventar vsega nadarbinskega imetja“ (§ 8) in zopet § 19 „da se more natančno doznati stanje vsega premoženja posameznih cerkv v škofiji, mora ... sedanji cerkveni predstojnik ... sestaviti natančen inventar cerkvenega imetja na podlagi odobrenega cerkvenega računa za leto 1859.“

Inventar je torej zanesljiva in lahko dostopna magna charta stanja in vrednosti cerkvenega imetja, in je najboljša opora za vestno in uspešno upravljenje cerkvenega imetja, ter obrambo njega pravic.

2. Omalovaževanje inventarja in nepoznanje predpisov o inventarju je krivo, da se v cerkvah kvarijo, uničujejo prodajajo in zapravljajo slikarske, kiparske, in arhitektonske znamenitosti in druge dragocene premičnine. Nasprotno pa zopet priča polupretekli čas, da so pred vsem natančni inventarji rešili zgodovinske znamenite orgle ter starinske zvonove vojne zasege.

3. Brez inventarja ni mogoče ne varovati ne braniti pravic, ki si jih je cerkev pridobila, pa tudi zgodovina bi ne poznala pravic, ki jih je cerkev nekdanj imela in vsled „iniuria temporum“ izgubila.

4. Posebno važen je inventar za škofijsko nadzorstvo cerkvenega premoženja, ki mora letno ugotoviti in presojati, se li upravlja cerkveno in nadarbinsko imetje v zmislu cerkvenih predpisov, so li poslopja in premičnina primerno zavarovana, neprimičnine pravilno vknjižene, zadolžnice, hranilne vloge in vrednostni papirji vinkulirani.

¹ I. c. str. 7 § 5. — ² Ljubljanska sinoda 1910 pag. 119. — ³ I. c. cap. 51. p. 519.

⁴ Kosar, Slomšek, 46.

5. Inventar je edino in najmerodajnejše dokazilo za ugotovitev resnične škode za slučaj požara ali vloma, je najbolj zanesljiva listina pri napovedi za odmero pristojbinskega nadomestka ter pripomoček, „da je mogoče takoj po smrti cerkvenega predstojnika izločiti cerkveno imetje od njegovega zasebnega imetja, oziroma, da more nadarbinar (natančno in vestno) izročiti cerkveno in nadarbinsko imetje nasledniku, kadar zapušča nadarbino.“¹

II.

Že tekom razprave so se mestoma poudarile dolžnosti župnikove glede inventarja. Tukaj naj se še enkrat pregledno navedejo:

1. Župnik mora predvsem preučiti cerkvene predpise glede sestave, obnove, izpopolnjevanja in shranjevanja inventarjev.

2. Zavedati se mora, da mu besedici „se naroča“ in „mora“ nalagata striktno dolžnost, da sestavi „*accuratum et distinctum inventarium*“ (kan. 1522) in da vsakoletno prirastek, oziroma ugotovljeno izgubo sproti vpisuje ter obenem knjiži vzroke prirastka in izgube.

3. Zavedati se mora ne samo dolžnosti, ampak tudi pravice, da sme samo on sestavljati cerkveni inventar. Nima te pravice ne patron, kakor je v Čehoslovaški še sedaj v navadi (Linz. *Quartalschrift* 1905, IV. str. 879), ne cerkvena občina, kakor jih imajo pravoslavni in protestanti (cerkveno pravo ne pozna cerkvenih občin in se med katoličani tudi niso ustanovljale²), ne cerkveni ključarji, ki imajo samo „*votum consultivum*“ pri upravi cerkvenega premoženja (kan. 1520 § 3) in tudi ne cerkveni predstojnik skupaj z navedenimi faktorji, ker vidovdanska ustava z dne 28. junija 1921 v členu 12 priznava katoliški cerkvi avtonomijo glede uprave fondov in drugega verskega imetja.³

4. Spraviti mora na vsak način v red zastareli in pomanjkljivi inventar, oziroma sestaviti novega, ter vestno vpisovati vsako izpremembo, prirastek in izgubo.

5. Vsako leto mora do 25. decembra vposlati po dekanijskem uradu škofijskemu ordinariatu izkaz o izvršenih izpremembah cerkvenega in nadarbinskega inventarja, prirastka in izgube, v svrhu poprave inventarnih istopisov.⁴

6. Župnikova dolžnost je slednjič, da shranjuje inventarje „*in tabulario administrationis*“ in jih ima vedno pri roki.

* * *

Vojska je povzročila tudi v inventariziranju močne pretresljaje. Vrednost denarja se je ponovno in občutno izpreminjala in izpremenila, imamo novo valuto in vrednostni državni papirji še niso zamenjeni. Zato so cerkveni predstojniki odlašali z obnovo oziroma s sestavo novih inventarjev ter pričakovali odrešilnih navodil od škofijskega ordinariata. Navodila bodo došla; a cerkveni predstojniki sami vedo, da pri sestavljanju inventarjev cenilna vrednota ni bistvena točka, ampak natančen seznam vseh nepremičnin in premičnin z vestnim opisom inventariziranih predmetov in pravic. —

Evangelist sv. Luka poroča: „Bil je bogatin, ki je imel oskrbnika in tega so ovadili pri njem, da mu zapravlja imetje. Poklical ga je ter mu rekel: „Kaj to slišim o tebi? Daj odgovor o svojem oskrbništvu!“⁵ Naj bi ta očitek ne zadel nobenega upravitelja *fabricae ecclesiae et bonorum beneficiorum*!

¹ Pravilnik § 18.

² Kušej l. c. 407, 408, 414. — Izjema so „cerkvene občine“ v Prekmurju, ki imajo svoja, od cerkvene oblasti začasno potrjena pravila. — ³ Kušej l. c. 55. — ⁴ Šematizem 1926, str. 129.

⁵ Luk. 16, 1—2.

Vposlanih je bilo od vseh dekanij — z izjemo obeh prekmurskih dekanij — 36 rešitev, ki so na konferencah izzvale obilno razgovorov in gotovo vzbudile novo zanimanje za inventarje. Le redki poročevalci se poslužujejo v svojih rešitvah navedbe virov, na katere se nanašajo njih trditve. Za znanstvene razprave je navedba virov „conditio sine qua non.“ Najboljše referate so vposlali župniki: Anton Esenko, Belevode; Ferd. Pšunder, Sv. Bolfenk v Slov. gor.; Matej Weiß, Št. Jošt na Kozjaku in Matija Zemljič, Sv. Tomaž pri Ormožu.

B.

Vprašanja in predlogi na pastoralnih konferencah 1926.

1. Matične knjige. a) Glasom Oglasnika 1926, IV, 23., str. 27, so obvezne za matične knjige nove tiskovine, vpraša se: kedaj se je pričela obveznost za spisovanje matičnih knjig po rubrikah novih tiskovin? — Od dne razglasa.

b) Radi enovitosti spisovanja matičnih vpisov se naj objavijo vzorni vpis za nove tiskovine rojstne, mrtvaške in poročne matice. — Se bo ugodilo.

c) Rubrike o pristojnosti staršev v rojstni matici ni mogoče brez zadevnih listin izpolniti; kn. šk. ordinariat naj posreduje, da merodajne oblasti primorajo stranke, da si oskrbe domovinske listine. — Pristojnost staršev se naj vpiše 1. na podlagi domovnice; 2. na podlagi poselske knjige, potnega lista, potrdila občine itd.; 3. na podlagi osebne izvestnosti vodje matičnih knjig; 4. za slučaj, da je vse to nemogoče, pa naj se vpiše: „Po lastni napovedi pristojen v . . . .“ Nakladati strankam bremena in stroške ne kaže.

č) Ali se mora odslej pri poročnih listinah zahtevati domovnica z isto obveznostjo kot krstni in rojstni list? — Domovnica ni tako bistvena poročna listina kot krstni in rojstni list. Doslej se je zahtevala domovnica samo kot dokazilo, da poročenca nista inozemca in torej ne potrebujeta od svoje domače pristojne oblasti tzv. „dovoljenja za poroko“, t. j. izjave, da proti nameranema zakonu ni zadržka; oziroma tudi kot dokazilo, da nista pristojna v krajih, kjer se je terjala ženitovanjska zglasnica¹ (Kranjsko). Ako poročenca svojo pristojnosti lahko drugače dokažeta (glej zgoraj točko c), posebno ako sta voditelju matičnih knjig osebno znana, ne bo terjal od nju domovnice kot poročne listine.

d) Za ugotovitev, ali je ženin domačin ali ne (rubrike poročne matice tega ne terjajo) je seveda merodajna župnijska — ne občinska — meja.

e) Taksa za matične izpiske naj se zviša na isto mero kot v ljubljanski škofiji. Se bo uredilo ter ob enem preuredile tudi stolarne pristojbine.

f) Oblasti naj se opozoré, da oskrbijo na lastne stroške tiskovine za ex offo matične izpiske. — Navedene tiskovine se naj kot doslej zaračunavajo cerkveni blagajni.

2. Nove tiskovine. Za „status animarum“ ter za „inventar“ naj se oskrbijo nove primerne tiskovine. — Se bo čimpreje ustreglo.

3. Kn. šk. ordinariat naj izda posebna navodila za ocenitev inventariziranih predmetov. — Pridejo.

4. Prošnje za poroko na dan tretjega oklica naj se od kn. šk. ordinariata zavračajo. — Se vedno tako postopa, ako ni posebno utemeljenih razlogov za dovoljenje.

5. Nov obrednik, opravilnik in Ordo providendi naj izide. Rokopisi so v rokah strokovnjakov, čim ti dovršijo svojo delo, bodo težko pričakovane knjige izšle. Dotlej naj se vršé teoforične procesije z inicijami po dosedaj veljavnem ritualu.

¹ Od dne 1. avgusta 1919 poročencem iz bivše Kranjske ni treba več ženitovanjske zglasnice.

6. Kn. šk. ordinariat naj ne odneha od sistematičnega zbiranja gradiva za Slomškovo beatifikacijo, duhovščina z velikim zadoščenjem in z molitvami spremlja vse zadevno prizadevanje poklicanih činiteljev. — Se vzame na znanje s pripombo, naj tudi duhovščina ne preneha podpirati podvzetih korakov kn. šk. ordinariata z molitvami, z nabiranjem denarnih prispevkov, ter vestnim reševanjem dodeljenih mu nalog.

7. Kn. šk. ordinariat naj posreduje, da državne oblasti dopisujejo s kn. šk. župnijskimi uradi v slovenščini, ter da jim pošiljajo tiskovine če že ne v slovenščini, pa vsaj v vseh treh državnih jezikih. — Lažje in učinkoviteje bi zadevno posredovanje izvršila naša delegacija v narodni skupščini.

8. Pastirski list o brezverskem tisku naj bi čimpreje priskočil na pomoč dušnim pastirjem v boju zoper slabo časopisje. — Ni samo pouk potreben v boju zoper veri sovražen tisek; še bolj izdatne so druge metode, da se zajezi kalna reka slabega čtiva. Primeri rešitev I. konf. vprašanja 1925 Oglasnik 1926, XII., str. 83 ad 2. Izraženi prošnji pa se bo prilično ustreglo.

9. „Oratio imp. ad libitum sacerdotis eligenda sec. rubricas“ naj se dovoli. — Negative. Celebrant ima dovolj prilike, da quoad orationes in Missa zadosti zasebni pobožnosti: a) kadar označuje direktorij: „3. or. ad lib.“; b) ker rubrike novega misala (Additiones et Variationes in Rubricis Missalis VI. ad 6.) dovoljuje vsakomur pri maši de festo simplici vel de feria¹ in pri privatni votivni maši pridodati oracijam, ki jih zahtevajo rubrike, po svoji želji (ex voto) še druge, toliko, da je število vseh oracij skupaj 5 ali 7. To je dovoljeno celo tedaj kadar je po rubrikah (direktoriju) že četvero oracij in morajo orationes imperatae odpasti.²

* * *

Vposlani zbornični zapisniki vseh dekanij (izvzemši obe prekmurski) pričajo, da so bile konference razveseljivo dobro obiskane, da so se absence povsod izpričale, ter da so se udeleženci z veliko vnemo in zanimanjem udeleževali sproženih razprav. Bodi gg. poročevalcem za njih trud tukaj izrečena pohvala in priznanje! Samo en dekanijski urad poroča, da se je od ene strani vrnil dodeljeni referat in to brez motivacije. Naj bi to v prihodnje izostalo.

30.

Ordinacija in ordinandi v letu 1927.

Višji sv. redovi (kan. 949) se bodo letos delili v mariborski stolni in mestni župnijski cerkvi v smislu določila kan. 978 po sledečem sporedu: prvi višji red ali subdiakonat dne 26. maja; drugi višji red ali diakonat dne 12. junija in tretji višji red ali prezbiterat dne 3. julija.

Višje sv. redove bodo prejeli naslednji gojenci lavant. kn. šk. duhovskega semenišča, ki so zadostili predpisom kan. 975–977 ter so v četrtem letniku:

Bakan Štefan iz Turnišča v Prekmurju, Kolenc Franc iz Turnišča v Prekmurju, Lužovič Jožef iz Teharj in Strnad Ivan od Sv. Benedikta v Slov. goricah.

Tekom letošnjega leta bo prejel v Parizu višje sv. redove tudi g. Janez Janžekovič od Sv. Marjete niže Ptuja, gojenec v „Institut catholique de Paris“ za višje bogoslovne študije.

Dušni pastirji naj ordinacijo in ordinande dne 8. maja t. l. to je na tretjo povelikonočno nedeljo, na praznik Varstva sv. Jožefa, s pridižnic vernemu

¹ Exceptis feriis maioribus privilegiatis.

² Dr. Ušeničnik Fr., Pastoralno bogoslovje II., str. 262.

ljudstvu oznanijo, s povabilom, naj se opravljajo molitve za goreče duhovnike; naj pa tudi nihče, ki ima upravičen ugovor zoper posvetitev navedenih ordinandov, tega ne prikriva. (Več: Lavant. škofije Uradni list 1919. II, 23, str. 34 nsl.). Po naročilu lavantinske sinode 1911, str. 812 naj molijo dušni pastirji po končani pridigi, na nedeljo razglasitve ordinandov, javno z vernim ljudstvom za goreče duhovnike: Molitev za duhovnike 2. Lavant. sinoda 1903, str. 910, 911 ter trikrat Očenaš in Česčenamarija ter Čast bodi Očetu. Na dan podelitve višjih sv. redov naj posamezni duhovniki pri sv. maši pridodajo oracijam, ki jih predpisujejo rubrike, še orationem pro omni gradu Ecclesiae (3. inter orat. diversas). Verniki naj se nedeljo pred podelitvijo posameznih višjih sv. redov povabijo, da opravljajo iskrene molitve za duhovske poklice in sicer za duhovske poklice iz najčistejšega namena.

31.

Škofjska kronika

(se nadaljuje s 1. sušcem 1926).

III. Sv. misijoni, duhovne vaje in tridnevnice

do 31. grudnia 1926.

Župnije, ki so obhajale — a) sv. misijon: 1. Cirkovce od 27.2. do 7.3. — 2. Čadram od 12. do 19.12. — 3. Dobova od 5. do 12.9. — 4. Dravograd od 22. do 29.8. — 5. G. sv. Kunigunda od 21. do 28.11. — 6. Gornjigrad od 21. do 28.3. — 7. Sv. Ilj pri Velenju od 5. do 12.12. — 8. Sv. Janez na Dravskem polju od 18. do 25.4. — 9. Sv. Jedert nad Laškim od 2. do 9.5. — 10. Kalobje od 5. do 12.9. — 11. Kapla od 31.10. do 7.11. — 12. Konjice od 26.11. do 8.12. — 13. Kostrivnica že od 13. do 20.12. 1925. — 14. Kotlje od 23. do 30.5. — 15. Sv. Križ na Slatini od 11. do 18.4. — 16. Limbuš od 4. do 12.12. — 17. Ljubno od 15. do 23.12. — 18. Loče od 7. do 14.3. — 19. Luče od 31.10. do 7.11. — 20. Maribor (stolna) od 25. do 31.12. — 21. Sv. Marija v Mariboru od 1. do 9.5. — 22. Sv. Marko niže Ptuja od 28.2. do 7.3. — 23. Sv. Martin ob Paki od 21. do 28.3. — 24. Sv. Martin pri Slovenjgradcu od 5. do 12.9. — 25. Sv. Martin pri Šaleku od 16. do 23.5. — 26. Muta od 9. do 15.5. — 27. Novaštifta od 7. do 14.11. — 28. Ojstrica od 1. do 5.11. — 29. Sv. Pavel pri Preboldu od 2. do 9.5. — 30. Sv. Peter na Kronski gori od 28.2. do 7.3. — 31. Pišec od 8. do 15.8. — 32. Prevalje od 21. do 28.3. — 33. Razbor (Sv. Daniel) od 19. do 26.9. — 34. Rečica od 27.11. do 6.12. — 35. Ribnica na Pohorju od 24. do 28.3. — 36. Ruše od 20. do 28.3. — 37. Sevnica ob Savi od 7. do 15.3. — 38. Slivnica pri Mariboru od 12. do 19.3. — 39. Spodnja Polskava od 7. do 14.11. — 40. Starigrad od 7. do 14.3. — 41. Tišina od 5. do 15.4. — 42. Trbonje od 21. do 25.11. — 43. Sv. Trojica v Halozah od 6. do 15.3. — 44. Velika Nedelja od 17. do 24.10. — 45. Veržej od 21. do 28.11. — 46. Sv. Vid pri Ptjuju od 12. do 19.12. — 47. Vitanje od 11. do 18.7. — 48. Vurberg od 6. do 13.12. — in 49. Žusem od 5. do 13.6.

b) duhovne vaje: 1. Sv. Andraž v Slov. gor. od 19. do 21.3. za može. — 2. Sv. Barbara v Halozah od 11. do 15.9. v zadobljenje svetoletnih odpustkov. — 3. Sv. Križ na Slatini 27. in 28.8. ob času večne molitve za svetoletne odpustke. — 4. Sv. Marija „Reka“ od 7. do 11.11. — 5. Sv. Marija „Nazaret“ od 7. do 10.10. za tretji red sv. Frančiška A. — 6. Sv. Marjeta ob Pesnici od 21. do 25.3. — 7. Slovenjgrдец od 23. do 28.3. kot postno pobožnost. — 8. Studenice od 8. do 12.9. kot svetoletno pobožnost za dekl. Marijino družbo. — 9. Velika Nedelja od 4. do 7.3. za žene in dekleta v proslavo svetega leta — in 10. Vurberg od 14. do 19.8. v spomin svetega leta in 700 letnice smrti sv. Frančiška A.

c) tridnevnice: 1. Sv. Andraž v Halozah od 25. do 27.3. kot evharistično pobožnost v čast Materi božji in od 5. do 7.12. v čast Brezmadežni in sv. Alojziju kot pripravo na vreden prejem svetih zakramentov. — 2. Sv. Anton na Pohorju od 11. do 13.6. v proslavo svetega leta na čast presv. Srcu Jezusovemu in sv. Antonu Pad. — 3. Sv. Barbara v Halozah od 19. do 21.3. na čast sv. Jožefu v župn. cerkvi, od 24. do 26.7. pa v romarski cerkvi sv. Ane, podružnici na Velikem vrhu. — 4. Šv. Benedikt v Slov. gor. od 10. do 13.6. kot svetoletno pobožnost na čast presv. Srcu Jezusovemu v romarski cerkvi sv. treh Kraljev. — 5. Sv. Ilj v Slov. gor. od 10. do 12.5. kot evharistično pobožnost v proslavo svetega leta. — 6. Jarenina od 5. do 7.5. kot svetoletno pobožnost na čast presv. Evharistiji. — 7. Sv.

Jurij ob Pesnici od 14. do 16. 5. v proslavo svetega leta. — 8. Konjice od 1. do 3. 10. na čast rožnenski M. B. — 9. Sv. Lovrenc na Pohorju od 8. do 10. 12. za mladino. — 10. Sv. Miklavž pri Slovenjgradcu od 17. do 19. 9. za svetoletne odpuste. — 11. Sv. Peter pri Mariboru od 31. 12. 1926 do 2. 1. 1927 kot obnovitev sv. misijona s proslavo sv. Alojzija. — 12. Sv. Peter v G. Radgoni od 2. do 4. 10. v proslavo svetega leta, 700 letnice smrti sv. Frančiška A. in 200 letnice kanonizacije sv. Alojzija. — 13. Sv. Peter in Pavel v Ptuju od 21. do 24. 10. v slovesni spomin 700 letnice smrti očeta sv. Frančiška A. — 14. Podčetrtek od 19. do 21. 2. in od 6. do 8. 12. kot pripravo na svete zakramente v postnem ozir. adventnem času za sveto leto. — 15. Rogatec od 1. do 4. 10. v čast Kraljici svetega rožnega venca. — 16. Sv. Štefan pri Žumu od 28. 2. do 2. 3. v proslavo svetoletnega jubileja. — 17. Sv. Tomaž pri Ormožu od 5. do 8. 12. za mladeniško in dekliško Marijino družbo in sploh za mladino. — 18. Velika Poljana (ekspozitura v župniji Turnišče) od 11. do 13. 6. z enodnevnim izpostavljenjem presv. R. Telesa. — 19. Sv. Vid nad Valdekom od 17. do 20. 6. s svetoletnimi procesijami. — 20. Sv. Vid pri Ptuju od 17. do 20. 9. za svetoletne odpuste in kot pripravo na sveti misijon. — 21. Vuhred od 12. do 14. 11. za sveto leto. — 22. Zabukovje ob godu sv. Lenarta, patrona župn. cerkve, za svetoletne odpuste — in 23. Zavrče od 16. do 19. 3. na čast sv. Jožefu, od 3. do 5. 7. v proslavo 200 letnice kanonizacije sv. Alojzija, od 12. do 14. 9. v čast presv. R. Telesu in sv. Frančišku A., od 19. do 21. 12. pa v spomin rojstva našega Gospoda Jezusa Kristusa.

32.

Osebna naznanila.

Imenovanje. Od svetega očeta Pija XI. je bil p. n. gospod Nikolaj pl. Gutmansthal-Benvenuti imenovan „cameriere di spada e cappa soprannumerario di Sua Santità“. Odlikovanec stanuje v Hrastniku v naši škofiji.

Umeščeni so bili gospodje: Dr. Janez Žagar, župnik pri Devici Mariji na Dobju, kot prošt in mestni nadžupnik v Ptuju s 15. sušcem 1927 (20/3. t. l.); Karol Arlič, mestni kapelan v Brežicah, kot župnik na Dobrni; Vladimir Cepuder, kapelan v Žetalah, kot župnik pri Sv. Marjeti na Planini; Jožef Panič, župnik pri Sv. Urbanu pri Ptuju, kot župnik na Keglju in Janez Razbornik, župnik na Keglju, kot župnik pri Sv. Urbanu pri Ptuju (s 1. aprilom 1927).

Dovolilo se je g. Martinu Medved, tč. v Beogradu, da stopi v službo vojaškega kurata v jugoslov. armadi (12. sušca 1927).

Postavljeni so bili gospodje: Peter Pribožič, kapelan na Dobju, za provizorja istotam (15. sušca); Jakob Bohak, kapelan v Jarenini, za provizorja pri Sv. Marjeti v Rimskih toplicah (1. aprila 1927) in Martin Kozar kot provizor v Črni (8. aprila 1927).

Nastavljen je bil gospod: Janez Cilenšek, provizor v Ptuju, kot vikar ravnotam (15. sušca).

Prestavljena sta bila gg. kapelana: Ignacij Malej iz Vitanja v Jarenino in Andrej Stakne iz Selnice ob Dravi na Prihovo (s 1. aprilom 1927).

Dopust zaradi bolezni je dobil gospod Vincencij Kolman, kapelan v Solčavi (z 12. sušcem 1927).

Začasno prazna ostanejo mesta kapelanov v Brežicah, na Dobju, v Vitanju, v Žetalah in v Selnici ob Dravi.

Umrl je gospod Jožef Dobrovč, župnik v Črni, dne 5. aprila 1927, v 54. letu svoje starosti. R. I. P.!

Lavantinski škofijski ordinariat v Mariboru, dne 12. aprila 1927.

Tej številki se priloži oglas za Velehrajsko romanje, povabilo za sodelovanje čč. gg. župnikov pri tej prireditvi ter vsebina Oglasnika lav. škofije leta 1926.